

Skålgropsstenen i Kroken

Kultplats med hällristningar

På östra sidan om riksväg 46, mellan Ulricehamn och Timmele, ligger ett stenblock i den gamla åkermarken, numera betesmark. På hällen finns **222 skålgropar**, runda och ovala fördjupningar. **Parställda fotsulor** finns också. Fotsulorna har tolkats som en symbol för närvaron av en gud eller en bild av den dödes vandring till dödsriket.

Skålgropar är runda och ovala fördjupningar som människor huggit in med hjälp av en knacksten eller mejsel. De förekommer under **bronsåldern** (1700-500 f.Kr.) tillsammans med andra hällristningar som t.ex. skepp.

Skålgropsstenar finns rikligt i äldre jordbruksbygder och de kan ha varit gamla **offerplatser**. Ibland kallas de blotstenar eller offerstenar i folkmun. En tolkning av groparna är att man under forntiden malt säd i dem, som en del i fruktbarhetskulten.

Älvkvarnar i folktron

Ordet älvkvarn syftar på en enskild skålgrop eller på hela stenblocket där de finns. Enligt folktron **botade älvorna sjukdom** och gav god skörd om man offrade mynt i groparna. En annan sed var att smörja dem med fett. Att man kallade groparna älvkvarnar har också att göra med att de just liknar äldre handkvarnar för malning av säd.

På 1920-talet finns dokumenterat att kvinnor smorde skålgropar med fett eller doppade händerna i regnvatten som samlats i större skålgropar. En annan **spektakulär händelse** är ett rituellt samlag mellan två ungdomar, som ägde rum på en skålgropshäll i Dalsland under missväxtår på 1860-talet, då man ville pröva hedniska metoder för bättre skörd.

Läs en artikel ur RIG från 1956: "[När de sist älvkvarnarna smordes](#)" (Artikeln ligger på en sida skapad av Upplands-Bro Kulturhistoriska Forskningsinstitut)

[Hitta till skålgropsstenen!](#)

[Här hittar Du skålgropsstenen i Fornsök](#)

Sök på RAÄ-nummer: Timmele 113:1